

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Decizia nr. 5/2015

Dosar nr. 169/1/2015

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 248 din 10/04/2015

Mirela Sorina Popescu - președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Marius Dan Foițoș - judecător la Secția penală - judecător-raportor
Aurel Gheorghe Ilie - judecător la Secția penală
Lavinia Valeria Lefterache - judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile - judecător la Secția penală
Simona Daniela Encean - judecător la Secția penală
Silvia Cerbu - judecător la Secția penală
Ilie Iulian Dragomir - judecător la Secția penală
Leontina Șerban - judecător la Secția penală
Oana Mihaela Dinu - magistrat-asistent

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Dolj - Secția penală și pentru cauze cu minori prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, în sensul "dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală".

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Oana Mihaela Dinu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Mincă Marinela din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul asistent a prezentat referatul cauzei cu privire la obiectul Dosarului nr. 169/1/2015 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

De asemenea, a menționat că la dosar au transmis puncte de vedere Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Suceava, iar dintre specialiști Academia Română - Institutul de Cercetări Juridice, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept și Științe Administrative, precum și Direcția legislație, studii și documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În opinia majoritară, dezvoltată la filele 6-7 din raport, s-a susținut că hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac nu poate fi supusă apelului conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală.

În continuare a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor care a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

A mai referat că la data de 12 februarie 2014 - Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - a depus Adresa nr. 82/C/102/III-5/2015 prin care s-a adus la cunoștință că în cadrul Secției judiciare - Serviciul judiciar penal a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu există în lucru nicio sesizare având ca

obiect promovarea unui recurs în interesul legii vizând problema de drept supusă dezlegării în prezenta cauză, fiind depuse și concluzii scrise.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a acordat cuvântul asupra eventualelor cereri sau chestiuni prealabile și, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat procurorului să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept supusă dezbaterii.

Reprezentantul Ministerului Public a apreciat că sesizarea este inadmisibilă, concluzie ce se bazează pe jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție care a promovat o interpretare restrictivă cu privire la admisibilitatea sesizării în cazul în care aceasta se referă la interpretarea unor dispoziții procesual penale, arătându-se că ele reprezintă chestiuni incidentale de care nu depinde soluționarea fondului.

În concluzie, a solicitat respingerea sesizării, ca inadmisibilă.

Pe fondul problemei de drept supuse dezlegării a arătat că hotărârile prin care se respinge ca inadmisibilă, în etapa admiterii în principiu, contestația în anulare împotriva unei sentințe definitive, pentru care legea nu prevede o cale ordinară de atac, nu pot fi atacate cu apel. A menționat că nu s-ar putea stabili o asemenea ierarhie a căilor de atac în procedura admisibilității în principiu a contestației în anulare, pornind de la dispozițiile art. 408 alin. (1) din Codul de procedură penală, în sensul că sentințele pot fi atacate cu apel, dacă legea nu prevede altfel, atât timp cât în procedura inițială o astfel de hotărâre este definitivă. În concluzie, a apreciat că art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală nu este incident în cauză.

De altfel, doctrina și practica au confirmat anterior că singura ipoteză a posibilității exercitării unei căi de atac era cea prevăzută de art. 386 lit. d) din Codul de procedură penală anterior și doar atunci când instanța s-ar fi pronunțat prin sentință pe cazul de contestație în anulare respectiv. A precizat că, potrivit noului Cod de procedură penală, ipoteza în care ar fi incidente dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală ar fi în cazul motivului de contestație în anulare prevăzut de art. 426 lit. i) din Codul de procedură penală. Ca urmare, a considerat că hotărârile pronunțate în etapa admiterii în principiu a contestației în anulare împotriva unei sentințe definitive nu pot fi atacate cu apel.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare asupra sesizării formulate.

După care,

ÎNALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Obiectul sesizării

Prin Încheierea din data de 21 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 32.177/215/2014, de către Tribunalul Dolj - Secția penală și pentru cauze cu minori, care are ca obiect contestația în anulare formulată în baza dispozițiilor art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală, împotriva Sentinței penale nr. 3.772 din data de 10.07.2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr. 25.872/215/2014, definitivă la data de 10.07.2014, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală.

II. Expunerea succintă a cauzei

La data de 12 iunie 2014, cu Adresa nr. V2 31.410 din 5 iunie 2014, Penitenciarul Pelendava a înaintat judecătorului de supraveghere din cadrul Penitenciarului Pelendava Craiova plângerea persoanei private de libertate P.M.I., formulată împotriva Hotărârii Comisiei de disciplină nr. 131 din 3 iunie 2014, prin care aceasta a fost sancționată, în raport cu prevederile art. 101 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu suspendarea dreptului de a primi vizite pe o perioadă de 3 luni, pentru săvârșirea unei abateri disciplinare foarte grave, potrivit art. 82 lit. j) din Legea nr. 254/2013.

Plângerea a fost formulată în temeiul art. 104 alin. (1) din Legea nr. 254/2013.

Prin Încheierea nr. 121 din data de 17 iunie 2014 a judecătorului de supraveghere a privării de libertate de la Penitenciarul Pelendava Craiova (Dosar nr. I21/JS/2014) s-a respins plângerea persoanei private de libertate P.M.I. împotriva Hotărârii Comisiei de disciplină din cadrul Penitenciarului Pelendava Craiova nr. 131 din 3 iunie 2014 și s-a menținut sancțiunea aplicată de Comisia de disciplină, respectiv suspendarea dreptului de a primi vizite pe o perioadă de 3 luni.

Împotriva acestei soluții, condamnatul P.M.I. a formulat contestație, înregistrată pe rolul Judecătoriei Craiova la data 30 iunie 2014, sub numărul 25.872/215/2014.

Prin Sentința penală nr. 3.772 din data de 10 iulie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr.

25.872/215/2014, s-au dispus următoarele:

"Respinge contestația formulată de petentul condamnat P.M.I. împotriva Încheierii nr. 121/17.06.2014 a judecătorului de supraveghere a privării de libertate de la Penitenciarul Pelendava Craiova.

Menține în totalitate Încheierea cu numărul 121 din 17 iunie 2014, pronunțată de judecătorul delegat în Dosarul nr. 121/JS/2014. În baza art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală obligă petentul la plata sumei de 50 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică, azi, 10 iulie 2014."

Pentru a hotărî astfel s-a reținut că prin Hotărârea Comisiei de disciplină cu numărul 131 din 5 iunie 2014 din cadrul Penitenciarului Pelendava Craiova, petentul P.M.I. a fost sancționat cu suspendarea dreptului de a primi vizite pe o perioadă de 3 luni, pentru încălcarea interdicției prevăzute de art. 82 lit. j) din Legea nr. 254/2013. Pentru a aplica această sancțiune, comisia de disciplină a reținut că în ziua de 21 mai 2014, cu ocazia unui control inopinat efectuat de către supraveghetor, în cearșaful de pe patul petentului a fost găsit un telefon mobil.

Împotriva sancțiunii aplicate de către comisia de disciplină, petentul a formulat plângere în condițiile Legii nr. 254/2013.

Prin Încheierea cu numărul 121 din 17 iunie 2014, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a respins plângerea formulată de petent, menținând sancțiunea aplicată de către comisia de disciplină. Pentru a dispune astfel, s-a reținut că petentul a săvârșit abaterea pentru care a fost sancționat, că a avut o atitudine necorespunzătoare pe parcursul cercetării disciplinare și că nu este la prima abatere disciplinară.

Cu ocazia audierii sale la instanța de judecată, petentul nu a recunoscut săvârșirea abaterii, susținând că telefonul aparținea unui alt deținut care în prezent s-a liberat.

Examinând actele și lucrările dosarului, instanța a constatat că, în mod corect, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a reținut că petentul se face vinovat de săvârșirea abaterii disciplinare și, în consecință, a respins, ca neîntemeiată, plângerea formulată de către petent și a menținut Încheierea judecătorului de supraveghere a privării de libertate cu numărul 121 din 17 iunie 2014.

Împotriva Sentinței penale nr. 3.772 din data de 10 iulie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr. 25.872/215/2014, condamnatul P.M.I. a formulat contestație în anulare ce a fost înregistrată pe rolul Judecătoriei Craiova la data de 21 august 2014, sub nr. 32.177/215/2014.

Prin Sentința penală nr. 4.154 din data de 11 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr. 32.177/215/2014, s-a dispus:

"În baza art. 431 alin. (2) din Codul de procedură penală raportat la art. 428 alin. (1) din Codul de procedură penală respinge contestația în anulare formulată de condamnatul P.M.I. împotriva Sentinței penale nr. 3.772/10.07.2014 a Judecătoriei Craiova, ca inadmisibilă.

În baza art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală obligă petentul la plata sumei de 50 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate de stat.

Cu apel în 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică, azi, 11 septembrie 2014."

Pentru a hotărî astfel, analizând admisibilitatea în principiu a contestației în anulare, instanța a reținut următoarele:

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură penală, contestația în anulare pentru motivele prevăzute la art. 426 poate fi introdusă în termen de 10 zile de la data la care persoana împotriva căreia se face executarea a luat cunoștință de hotărârea a cărei anulare se cere.

Verificând dovada de comunicare a Sentinței penale nr. 3.772/2014 a Judecătoriei Craiova (fila 11 din Dosarul nr. 25.872/215/2014), instanța a constatat că sentința a fost comunicată petentului la data de 22 iulie 2014, astfel că ultima zi a termenului de declarare a contestației în anulare a fost 4 august 2014.

Prin urmare, instanța a reținut că prezenta cerere, fiind expediată prin intermediul oficiului poștal la data de 21 august 2014, este formulată tardiv.

Având în vedere considerentele de mai sus, în baza art. 431 alin. (2) din Codul de procedură penală raportat la art. 428 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța a respins contestația în anulare formulată de condamnatul P.M.I. împotriva Sentinței penale nr. 3.772 din 10 iulie 2014 a Judecătoriei Craiova, ca inadmisibilă.

Împotriva Sentinței penale nr. 4.154 din data de 11 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr. 32.177/215/2014, a formulat apel condamnatul P.M.I., cauza fiind înregistrată pe rolul Tribunalului Dolj la data de 23 septembrie 2014, sub nr. 32.177/215/2014.

Punctele de vedere ale reprezentantului Ministerului Public și ale contestatorului condamnat cu privire la dezlegarea chestiunii de drept au fost exprimate oral, cu ocazia dezbaterilor, în ședința publică din data de 21 noiembrie 2014.

Astfel, reprezentantul Ministerului Public a opinat că legiuitorul procedural penal, prin introducerea noului Cod de procedură penală, a exclus calea de atac extraordinară a contestației în anulare, indiferent de motivul invocat, pentru

hotărârile penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzei și care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel. Ca atare, nici dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală nu sunt aplicabile în cauză.

Contestatorul condamnat a susținut, prin apărătorul prezent în substituirea apărătorului desemnat din oficiu, că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru lămurirea chestiunii de drept constând în posibilitatea exercitării unei căi de atac ordinare declarate ca urmare a exercitării căii de atac prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală împotriva unei sentințe penale pentru care nu este prevăzută de lege o cale ordinară de atac. În susținerea chestiunii prealabile s-au invocat prevederile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală conform cărora "Sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă." Ca atare, a apreciat că este admisibilă o cale de atac ordinară declarată împotriva hotărârii pronunțate în soluționarea căii de atac extraordinare, chiar dacă aceasta vizează o sentință pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac.

Din verificările efectuate de către instanță s-a constatat că prezenta chestiune de drept nu face obiectul vreunui recurs în interesul legii sau al vreunei întrebări preliminare, adresată de o altă instanță de judecată Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar de dezlegarea prezentei chestiuni de drept depinde soluționarea căii de atac ordinare prevăzute de art. 408 din Codul de procedură penală.

Față de cele expuse, în baza art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, Tribunalul Dolj a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cu următoarea chestiune de drept:

"Dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzută de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală."

III. Opinia instanței care a formulat sesizarea

Completul care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile a opinat că, indiferent de motivul invocat, contestația în anulare poate fi exercitată numai împotriva hotărârilor penale definitive care sunt susceptibile de a fi atacate cu apel, invocând în acest sens următoarele argumente logico-juridice:

În conformitate cu dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă.

Pornind de la textul procedural precizat, a considerat că legiuitorul, prin prevederea căii de atac ordinare a apelului, în urma exercitării căii de atac extraordinare - contestația în anulare - a exclus calea extraordinară de atac pentru hotărârile care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel.

S-a apreciat că dacă s-ar considera ca admisibilă contestația în anulare declarată împotriva unei hotărâri pentru care nu este prevăzută o cale de atac s-ar accepta că dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt incidente numai pentru hotărârile rămase definitive prin neapelare, dar care sunt susceptibile de a fi atacate cu apel, ipoteză care ar permite ca hotărârile definitive (nesusceptibile de a fi atacate cu apel) pronunțate în primă instanță de judecătorii, tribunale sau curți de apel să poată fi atacate printr-o cale de atac extraordinară, hotărârea dată în urma soluționării contestației în anulare fiind definitivă.

Acceptând invocarea pe calea contestației în anulare a cazurilor prevăzute de art. 426 lit. b) -i) din Codul de procedură penală, pentru hotărâri nesusceptibile de a fi atacate cu apel și exprimând punctul de vedere că o hotărâre dată într-o cale de atac extraordinară poate fi atacată printr-o cale de atac ordinară numai dacă și hotărârea supusă contestației este atacabilă cu o cale de atac ordinară, urmează a se constata că tehnica juridică folosită de legiuitor pentru cazurile enunțate mai sus, referitoare la calitatea procesuală a părților (inculpat, audierea inculpatului prezent etc.), nu împiedică asupra posibilității de exercitare a căii de atac extraordinare.

S-a menționat că, dacă s-ar exclude raționamentul juridic enunțat mai sus și s-ar avea în vedere strict dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, dar și tehnica juridică folosită de legiuitor atunci când a redactat cazurile prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală, s-ar exclude ab initio posibilitatea ca împotriva hotărârilor, care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu o cale de atac ordinară, în speță apelul, să fie exercitată calea de atac extraordinară prevăzută de art. 426 din Codul de procedură penală. Într-o asemenea ipoteză, calea de atac extraordinară este inadmisibilă, după cum această condiție de formă apare și în cazul unor hotărâri împotriva cărora se poate exercita calea de atac ordinară a contestației (prevăzută de art. 425¹ din Codul de procedură penală), deoarece legiuitorul, în dispozițiile art. 432 din Codul de procedură penală, a restrâns posibilitatea atacării sentinței date în contestație în anulare numai cu calea de atac a apelului, deși atât calea de atac prevăzută de art. 425¹ din Codul de procedură penală, cât și calea de atac prevăzută de art. 408 din Codul de procedură penală sunt căi ordinare de atac care, în cea mai mare parte, funcționează după aceleași reguli (repunerea în termen, retragerea și efectul suspensiv al căii de atac și, deși nu este prevăzută de legiuitor, efectul devolutiv).

Prin analogie cu dispozițiile art. 465 alin. (12) din Codul de procedură penală, s-a apreciat că prin dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală legiuitorul procedural penal a exclus calea de atac extraordinară a contestației în anulare, indiferent de motivul invocat, pentru hotărârile penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzei și care nu

sunt susceptibile de a fi atacate cu apel.

IV. Dispozițiile din Codul de procedură penală supuse interpretării

- Art. 426 din Codul de procedură penală - Cazurile de contestație în anulare:

"Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:

a) când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

b) când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal;

c) când hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;

d) când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;

e) când judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;

f) când judecata a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii;

g) când ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;

h) când instanța nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă;

i) când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă."

- Art. 431 din Codul de procedură penală - Admiterea în principiu

"(1) Instanța examinează admisibilitatea în principiu, în camera de consiliu, fără citarea părților.

(2) Instanța, constatând că cererea de contestație în anulare este făcută în termenul prevăzut de lege, că motivul pe care se sprijină contestația este dintre cele prevăzute la art. 426 și că în sprijinul contestației se depun ori se invocă dovezi care sunt la dosar, admite în principiu contestația și dispune citarea părților interesate."

- Art. 432 din Codul de procedură penală - Procedura de judecare

"(1) La termenul fixat pentru judecarea contestației în anulare, instanța, ascultând părțile și concluziile procurorului, dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie hotărârea a cărei anulare se cere și procedează fie de îndată, fie acordând un termen, după caz, la rejudecarea apelului sau la rejudecarea cauzei după desființare.

(2) În cazul în care prin contestația în anulare se invocă autoritatea de lucru judecat, judecarea contestației se face cu citarea părților interesate în cauza în care s-a pronunțat ultima hotărâre. Instanța, ascultând părțile și concluziile procurorului, dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie sau, după caz, prin sentință ultima hotărâre sau acea parte din ultima hotărâre cu privire la care există autoritate de lucru judecat.

(3) Judecarea contestației în anulare nu poate avea loc decât în prezența inculpatului, când acesta se află în stare de deținere.

(4) Sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă."

- Art. 408 din Codul de procedură penală - Hotărârile supuse apelului:

"(1) Sentințele pot fi atacate cu apel, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Încheierile pot fi atacate cu apel numai odată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu apel.

(3) Apelul declarat împotriva sentinței se socotește făcut și împotriva încheierilor."

V. Opiniile instanțelor judecătorești

Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție curțile de apel Iași, Craiova, Pitești, Suceava, Timișoara, Bacău, Cluj, București, Oradea, Alba Iulia, Brașov, Târgu Mureș, Constanța, Ploiești, Galați care, după caz, au făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate.

S-au conturat două opinii:

1. În opinia majoritară s-a susținut că hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală formulată împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac nu poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală.

În motivarea punctului de vedere exprimat, Curtea de Apel Iași a arătat că dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală privesc contestațiile în anulare întemeiate pe prevederile art. 426 lit. b) - h), dacă hotărârea atacată a rămas definitivă prin neapelare și contestația în anulare întemeiată pe prevederile art. 426 lit. i) din Codul de procedură penală, dacă ultima hotărâre a rămas definitivă prin neapelare. În aceste situații, hotărârea definitivă atacată aparținând primei instanțe este susceptibilă de a fi atacată cu apel.

Magistrații Tribunalului Caraș-Severin au precizat că își însușesc raționamentul expus de judecătorii Tribunalului Dolj, în completarea motivelor formulate făcând trimitere la dispozițiile art. 465 alin. (12) din Codul de procedură penală care prevăd expres că "Hotărârea pronunțată este supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită" și argumentând că, chiar dacă situația se referă la calea de atac extraordinară a revizuirii, legea procesual penală trebuie aplicată unitar, pe baza aceluiași considerente avute în vedere de legiuitor atunci când o anumită problemă de drept nu este reglementată.

Curtea de Apel Bacău a menționat că interpretarea sintetică a textului de lege enunțat conduce la concluzia că hotărârea pronunțată în soluționarea contestației în anulare, cale de atac reglementată de dispozițiile art. 426 din Codul

de procedură penală, și formulată împotriva unei sentințe penale pentru care nu este prevăzută nicio cale de atac este definitivă.

Curtea de Apel Alba Iulia a precizat că unii judecători au apreciat că este inadmisibil apelul exercitat împotriva hotărârii prin care s-a soluționat calea de atac a contestației în anulare promovată împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută nicio cale de atac, cu motivarea că scopul avut în vedere de legiuitor la redactarea art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală nu a fost acela ca într-o cauză în care sentința din ciclul ordinar de atac nu este supusă niciunei căi ordinare de atac să se admită existența unei astfel de căi de atac într-un ciclu procesual extraordinar.

Judecătoria Miercurea-Ciuc a menționat că principalul argument în susținerea soluției exprimate rezultă din reglementarea procedurii de judecată a contestației în anulare prevăzute de art. 432 din Codul de procedură penală, care la alin. (1) dispune că instanța, dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie hotărârea a cărei anulare se cere și procedează fie de îndată, fie acordând un termen, după caz, la rejudecarea apelului sau la rejudecarea cauzei după desființare. Ca urmare, rejudecând cauza, instanța pronunță o hotărâre de același fel ca și cea desființată, care este fie o decizie în apel, fie o sentință în primă instanță, susceptibilă sau nu de a fi atacată cu apel. Rezultă că dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, care se referă numai la sentința dată în contestația în anulare, sunt prevăzute pentru a se asigura dublul grad de jurisdicție și în cauzele în care nu s-a exercitat calea de atac a apelului, în cazul rejudecării acestora.

În sensul soluției mai sus menționate s-au pronunțat: Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Timiș, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați - Secția penală și pentru cauze cu minori, Judecătoria Galați, Tribunalul Brăila.

2. În opinia minoritară s-a apreciat că hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac, poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Curtea de Apel Pitești a menționat că hotărârile pronunțate în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală, formulată împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac, nu sunt exceptate expres de către normele procedurale de la exercitarea căii de atac a apelului. Dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt de strică interpretare și, prin urmare, trebuie aplicate ad litteram, fără a distinge după criteriul naturii hotărârii judecătorești împotriva căreia s-a exercitat calea extraordinară de atac a contestației în anulare.

Tribunalul Arad a susținut că legiuitorul nu a condiționat exercitarea acestei căi de atac de căile de atac ordinare ce puteau fi exercitate împotriva hotărârii de fond așa cum a făcut în cazul revizuirii, la art. 463 din Codul de procedură penală.

Tribunalul Maramureș a opinat în sensul că, chiar dacă, aparent, nu pare a fi logic să existe posibilitatea exercitării unei căi de atac împotriva sentinței pronunțate în contestația în anulare, câtă vreme nu a existat posibilitatea exercitării vreunei căi de atac împotriva sentinței analizate în contestația în anulare, textul procedural nu distinge cu privire la hotărârile rămase definitive în fața primei instanțe, astfel că nu pot fi create în mod artificial excepții de la reglementarea legală.

Opinia magistraților de la Judecătoria Rupea este în sensul că, dacă legiuitorul ar fi dorit să dea textului de lege o altă interpretare, ar fi procedat ca și la revizuire unde a prevăzut expres în cuprinsul art. 465 alin. (12) din Codul de procedură penală că hotărârea pronunțată este supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită.

Judecătoria Gheorgheni a arătat că dispozițiile art. 426 din Codul de procedură penală reglementează cazurile de contestație în anulare, dar și hotărârile împotriva cărora se poate face contestație în anulare, respectiv hotărârile penale definitive, fără a distinge modul în care acestea au rămas definitive. Din dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală rezultă că legiuitorul nu a exclus din sfera de aplicare a contestației în anulare hotărârile penale definitive și care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel. Un argument în plus este prevăzut în art. 408 din Codul de procedură penală, potrivit căruia sentințele pot fi atacate cu apel dacă legea nu prevede altfel. Astfel, s-a arătat că legiuitorul nu a exclus în mod expres apelul pentru hotărârile pronunțate în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală formulat împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac, ci, mai mult, art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală prevede în mod expres calea de atac a apelului.

S-a menționat că, deși există posibilitatea de a apela la suplimentul analogic în vederea complinirii unei lacune, nu se poate ajunge pe această cale la crearea unei situații defavorabile persoanei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni. Or, având în vedere scopul pentru care a fost instituită calea de atac a contestației în anulare, în situația în care s-ar aprecia că aceasta nu privește și hotărârile penale definitive care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel, s-ar ajunge tocmai la crearea unei situații defavorabile pentru persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni.

În sensul soluției mai sus menționate s-au pronunțat Tribunalul Bacău, Judecătoria Satu Mare, Judecătoria Târgu Secuiesc, Tribunalul Hunedoara.

VI. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

La nivelul Secției penale din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate:

- Sentința penală nr. 599, pronunțată în Dosarul nr. 1.097/1/2014, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, contestația în anulare formulată de contestatorul C. R. împotriva Sentinței penale nr. 159 din 19 februarie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală - pronunțată în Dosarul nr. 4.004/1/2013;
- Sentința penală nr. 817, pronunțată în Dosarul nr. 2.974/1/2014, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, contestația în anulare formulată de contestatorul M. C. împotriva Sentinței penale nr. 1.648 din 13 decembrie 2012, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală - în Dosarul nr. 6.546/1/2012;
- Decizia nr. 273, pronunțată în Dosarul nr. 3.333/2/2014, prin care a fost respins, ca inadmisibil, apelul declarat de condamnatul B. C. împotriva Deciziei penale nr. 887/A din 8 august 2014, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a II-a penală - prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, contestația în anulare formulată de contestatorul B. C. împotriva Deciziei penale nr. 222/A/4.03.2014 a Curții de Apel București - Secția a II-a penală;
- Decizia nr. 374/A, pronunțată în Dosarul nr. 4.977/2/2014, prin care a fost respins, ca inadmisibil, apelul declarat de inculpatul C. N. D. împotriva Sentinței penale nr. 265/F din 29 august 2014, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a II-a penală;
- Decizia nr. 298/A, pronunțată în Dosarul nr. 944/2/2014, prin care a fost respins, ca inadmisibil, apelul declarat de contestatorul R. A. I. împotriva Deciziei penale nr. 548/A din 29 aprilie 2014 a Curții de Apel București - Secția a II-a penală - prin care s-a respins ca nefondată contestația în anulare formulată de condamnat.

VII. Examenul jurisprudenței

1. Calea de atac împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în etapa admiterii în principiu a contestației în anulare. În acest sens, în practică s-au conturat două opinii:

Hotărârile pot fi supuse căii de atac a apelului:

- Sentința penală nr. 4.154 din 11 septembrie 2014 a Judecătorei Craiova, Dosar nr. 32.177/215/2014;
- Sentința penală nr. 1.616 din 21 noiembrie 2014 a Judecătorei Satu Mare - Secția penală, Dosar nr. 11.525/296/2014. Hotărârile nu pot fi supuse căii de atac a apelului:
- Sentința penală nr. 61 din 16 octombrie 2014 a Curții de Apel Iași, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 620/45/2014*;
- Sentința penală nr. 72 din 19 noiembrie 2014 a Curții de Apel Iași, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 771/45/2014;
- Sentința penală nr. 78 din 10 decembrie 2014 a Curții de Apel Iași, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 836/45/2014*;
- Sentința penală nr. 81 din 20 ianuarie 2015 a Tribunalului Argeș - Secția penală, Dosar nr. 5.563/109/2014;
- Sentința penală nr. 598 din 22 octombrie 2013 a Judecătorei Deta, județul Timiș, Dosar nr. 1.785/220/2013;
- Încheierea din data de 17 iunie 2014 a Tribunalului București - Secția penală, Dosar nr. 18.419/3/2014.

2. Cu privire la art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală "Sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului". După admiterea în principiu (calea de atac a apelului vizează o hotărâre dată în etapa admisibilității în principiu a contestației în anulare) au fost identificate:

- Decizia penală nr. 1.396 din 12 noiembrie 2014 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 1.920/332/2014;
- Decizia penală nr. 1.571 din 11 decembrie 2014 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 12.527/225/2014;
- Decizia penală nr. 1.050 din 8 septembrie 2014 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 22/104/2014;
- Decizia penală nr. 1.123 din 23 septembrie 2014 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 5.190/311/2014;
- Decizia penală nr. 504 din 25 septembrie 2014 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, Dosar nr. 1.757/227/2014;
- Decizia penală nr. 41/A din 6 februarie 2014 a Curții de Apel Timișoara, Secția penală, Dosar nr. 1.785/220/2013.

VIII. Opinia specialiștilor consultați

1. Punctul de vedere al Academiei Române - Institutul de Cercetări Juridice - "Andrei Rădulescu"

În teoria și practica judiciară procesual penală privind căile de atac s-a admis și se aplică regula potrivit căreia, în principiu, posibilitatea exercitării unei căi extraordinare de atac este recunoscută și prevăzută de lege numai în cazul hotărârilor care au, potrivit legii, căi de atac ordinare și în cazurile în care persoana interesată a uzat de aceste căi ordinare de atac. În această concepție, contestația în anulare ar trebui să aibă ca obiect numai greșeli de judecată petrecute la judecata apelului, care nu ar mai putea fi invocate într-o altă cale ordinară de atac. Doar în situații deosebite - precum cele aferente motivelor de la lit. b) și i) din art. 426 - posibilitatea exercitării contestației în anulare poate fi

recunoscută și împotriva hotărârilor rămase definitive prin neapelare.

Totodată, motivele de nelegalitate prevăzute la lit. c)-h) cu privire la hotărârea primei instanțe pot și trebuie invocate doar pe calea apelului, neexistând nicio rațiune pentru suprapunerea contestației în anulare peste apel.

Caracterul inadmisibil al contestației în anulare atunci când este declarată împotriva unei hotărâri care nu are cale de atac decurge și din argumente de text. Astfel, potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură penală "instanța. . . dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie hotărârea a cărei anulare se cere și procedează fie de îndată, fie acordând un termen, după caz, la rejudecarea apelului (și nu a contestației, n.n.)" sau la rejudecarea cauzei, după desființare, iar art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală stabilește că "sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă". Așadar, dacă am considera admisibilă contestația în anulare declarată împotriva hotărârilor pentru care legea prevede calea de atac a contestației, ar însemna că împotriva hotărârii date ulterior admiterii căii extraordinare de atac și rejudecării cauzei să poată fi declarat apelul, deși este o cauză pentru care legea prevede contestația drept cale de atac.

Așadar, potrivit dispozițiilor art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, care reglementează căile de atac care pot fi exercitate împotriva hotărârii pronunțate asupra contestației în anulare, sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă, astfel, prevăzând drept cale de atac ordinară apelul, în urma exercitării căii de atac extraordinare - contestația în anulare - s-a exclus calea extraordinară de atac pentru hotărârile care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel.

2. Punctul de vedere al Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept și Științe Administrative

Hotărârea pronunțată în soluționarea contestației în anulare prevăzută de art. 426 din Codul de procedură penală împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege calea de atac a apelului este inadmisibilă.

Legiuitorul a limitat cazurile în care contestația în anulare poate fi exercitată împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță, susceptibile de apel, rămase definitive prin neapelare, doar la situațiile prevăzute de art. 426 lit. b) -i) din Codul de procedură penală, neincluzând între aceste hotărâri pe cele pentru care legiuitorul prevede calea de atac a contestației.

Hotărârile pronunțate în calea de atac a contestației sunt definitive și nu sunt supuse căii ordinare de atac a apelului. Contestația este o cale de atac ordinară, la fel ca și apelul; or nu există hotărâri penale pentru care legiuitorul să fi prevăzut două căi ordinare de atac. Contestația în anulare este o cale de atac extraordinară, atât de anulare, cât și de reformare. Dacă s-ar admite că aceste hotărâri ar fi supuse căii de atac a contestației în anulare și apoi hotărârea pronunțată în soluționarea contestației în anulare ar fi supusă, la rândul ei, apelului, potrivit art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-ar eluda voința legiuitorului, ajungându-se ca prin exercitarea unei căi extraordinare să poată fi apoi atacate cu apel hotărâri pentru care legiuitorul nu a prevăzut această cale de atac. Prevederile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală trebuie interpretate doar cu referire la cazurile în care contestația în anulare este admisibilă împotriva sentințelor rămase definitive prin neapelare, la care fac referire prevederile art. 426 lit. b) -i) din Codul de procedură penală.

IX. Punctul de vedere al Direcției legislație, studii și documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Sentințele pronunțate în etapa admiterii în principiu a contestației în anulare, reglementată în dispozițiile art. 431 din Codul de procedură penală, prin care s-a respins, ca inadmisibilă, contestația în anulare exercitată împotriva unei sentințe definitive, care nu poate fi atacată cu apel în temeiul unei dispoziții legale ce exclude posibilitatea exercitării căii de atac ordinare, sunt definitive.

Sentințele pronunțate în procedura de judecare a contestației în anulare reglementată în dispozițiile art. 432 din Codul de procedură penală, după admiterea în principiu, prin care se soluționează contestația în anulare exercitată împotriva unei sentințe definitive, care nu poate fi atacată cu apel în temeiul unei dispoziții legale ce exclude posibilitatea exercitării căii de atac ordinare, sunt definitive.

X. Opinia judecătorului-raportor

Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac este definitivă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

A. Admisibilitatea sesizării

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea anumitor instanțe, investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin

care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Se constată că pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ mai multe cerințe:

- problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii;

- existența unei cauze aflate în cursul judecării în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de articolul anterior menționat;

- soluționarea pe fond a celei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

Chestiunea de drept cu care a fost sesizată instanța supremă nu a primit încă o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs.

În cauză, Tribunalul Dolj este investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, respectiv apelul formulat de condamnatul P.M.I. împotriva Sentinței penale nr. 4.154 din data de 11 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în Dosarul nr. 32.177/215/2014.

Cea de-a treia condiție cumulativă impusă de art. 475 din Codul de procedură penală este și ea îndeplinită, întrucât soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

Referitor la condiția dependenței dintre soluționarea pe fond a cauzei și lămurirea ce ar fi dată chestiunii de drept, problema admisibilității căii de atac a apelului în ipoteza analizată are consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Astfel, spre deosebire de situațiile când faza procesuală în care se află cauza exclude de plano rezolvarea fondului cauzei, în calea extraordinară a contestației în anulare, dacă s-ar ajunge la concluzia admisibilității apelului, ar exista posibilitatea trecerii în etapa judecării contestației în anulare.

Având în vedere cele arătate mai sus, Înalta Curte - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept - constată că sesizarea formulată de Tribunalul Dolj îndeplinește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, context în care chestiunea de drept invocată poate primi o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

B. Chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

Instanța care a sesizat acest complet a solicitat să se lămurească dacă hotărârea pronunțată în etapa admisibilității în principiu a contestației în anulare formulate împotriva unei sentințe pentru care legea nu prevede nicio cale de atac poate fi atacată cu apel, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Dezlegarea problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție vizează incidența, în etapa admisibilității în principiu a contestației în anulare, a dispozițiilor art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, în ipoteza pronunțării unei hotărâri prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de contestație în anulare formulată împotriva unei sentințe definitive, nesusceptibilă de a fi atacată cu apel.

În concepția Codului de procedură penală, atât încheierea prin care se dispune admiterea în principiu a contestației în anulare, cât și sentința sau decizia prin care se dispune respingerea, ca inadmisibilă, a contestației în anulare, în cadrul procedurii de examinare a admisibilității în principiu, prevăzută în art. 431 din Codul de procedură penală, sunt hotărâri definitive, nesupuse căii de atac a apelului.

Această concluzie se desprinde din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 431 și ale art. 432 din Codul de procedură penală:

- a) dispozițiile art. 431 din Codul de procedură penală reglementează o etapă distinctă, a admiterii în principiu a contestației în anulare și, în cadrul acestor dispoziții cu caracter special, legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea atacării pe calea apelului a hotărârilor pronunțate în cadrul procedurii de examinare a admisibilității în principiu, indiferent de tipul hotărârii pronunțate;

- b) spre deosebire de dispozițiile legale menționate, prin art. 432 din Codul de procedură penală a fost reglementată procedura de judecare a contestației în anulare, ulterioară etapei admiterii în principiu, iar dispozițiile alin. (4) potrivit cărora "Sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă" sunt integrate în economia acestui text de lege.

Prin urmare, aplicabilitatea dispozițiilor art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală, referitoare la căile de atac în materia contestației în anulare, privește exclusiv hotărârile judecătorești pronunțate în procedura de judecare a contestațiilor în anulare care au fost admise în principiu.

În același sens, atât după intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cât și anterior acestui moment, doctrina¹ a subliniat caracterul definitiv al hotărârii prin care instanța respinge în principiu contestația în anulare.

¹ Grigore Gr. Theodoru, *Tratat de Drept procesual penal*, Editura Hamangiu, 2013, p. 733; Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău, Raluca Moroșanu, Victor Văduva, Daniel Atasiei, Cristinel Ghigheci, Corina Voicu, Georgiana Tudor, Teodor-Viorel Gheorghe, Cătălin Mihai Chiriță, *Noul Cod de procedură penală comentat*, Editura Hamangiu, 2014, 1091.

În ambele lucrări, autorii se referă numai la decizie, ca unic tip de hotărâre prin care se dispune respingerea contestației în anulare, ca inadmisibilă, în etapa admiterii în principiu, însă argumentele care stau la baza stabilirii caracterului definitiv al hotărârii prin care se dispune respingerea în principiu a contestației în anulare privesc atât sentința, cât și decizia.

Totodată, în practica Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție², contestația în anulare exercitată împotriva unei sentințe definitive a fost respinsă, ca inadmisibilă, în procedura reglementată în art. 431 din Codul de procedură penală, prin sentință definitivă.

² I.C.C.J., Secția penală, Sentința nr. 599/2014, pronunțată în Dosarul nr. 1.097/1/2014, precum și I.C.C.J., Secția penală, minuta Sentinței nr. 817/2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.974/1/2014, și I.C.C.J., Secția penală, minuta Sentinței nr. 892/2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.212/1/2014.

De asemenea, în practica Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție³ s-a reținut că este adevărat că dispozițiile art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală stabilesc faptul că sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă (...), dar aceste dispoziții reglementează procedura de judecare a contestației în anulare după parcurgerea procedurii prealabile, și anume admiterea în principiu, reglementată în art. 431 din Codul de procedură penală. "Așadar, dispozițiile art. 432 din Codul de procedură penală nu sunt aplicabile speței, nefiind depășit momentul procedural al admisibilității în principiu." Chiar dacă speța invocată privește o decizie prin care s-a respins, ca inadmisibilă, contestația în anulare, în etapa reglementată în art. 431 din Codul de procedură penală, considerentele privesc sfera de aplicare a dispozițiilor art. 432 din același cod, indiferent dacă instanța se pronunță prin sentință sau decizie în etapa admiterii în principiu.

³ I.C.C.J., Secția penală, Decizia nr. 273/2014, pronunțată în Dosarul nr. 3.333/2/2014.

Se mai impune precizarea că în ipoteza analizată nu sunt incidente dispozițiile art. 408 alin. (1) din Codul de procedură penală, potrivit cărora "Sentințele pot fi atacate cu apel, dacă legea nu prevede altfel".

Articolul 408 alin. (1) din Codul de procedură penală se referă la sentințele nedefinitive, pronunțate în procedura principală, iar nu în procedura specifică unei căi extraordinare de atac. În măsura în care sentința atacată pe calea contestației în anulare nu este susceptibilă de apel, fiind definitivă, sentința pronunțată în procedura admiterii în principiu cu privire la o astfel de hotărâre nu ar putea avea un regim juridic diferit din punctul de vedere al caracterului definitiv, al posibilității exercitării căii de atac ordinare a apelului.

Pentru considerentele arătate, hotărârile judecătorești pronunțate în etapa admiterii în principiu a contestației în anulare, etapă reglementată distinct în dispozițiile art. 431 din Codul de procedură penală, sunt definitive.

Prin urmare, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
În numele legii
D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Dolj - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 32.177/215/2014 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile, în sensul "dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală."

Stabilește că hotărârea pronunțată în procedura examinării admisibilității în principiu a contestației în anulare, împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută o cale de atac, nu poate fi supusă apelului.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 4 martie 2015.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător MIRELA SORINA POPESCU

Magistrat-asistent,

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO